

ČESKÁ REPUBLIKA, organizační složka státu

Státní rostlinolékařská správa

Těšnov 17, 117 05, Praha 1

tel: 235 010 302, fax: 235 010 363

e-mail: sekretariat@srs.cz

Č.j.: SRS 015145/2012

V Praze, dne: 12. 4. 2012

Důvodová zpráva k Nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlečení a šíření původce hnědé hniloby bramboru *Pseudomonas solanacearum* (syn. *Ralstonia solanacearum*) z Egypta č.j. SRS 015144/2012, ze dne 12. 4. 2012

Původce hnědé hniloby bramboru bakterie *Pseudomonas solanacearum* (syn. *Ralstonia solanacearum*) je škodlivý organismus podle § 7 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“), a § 3 vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů, při jehož výskytu nařizuje Státní rostlinolékařská správa (dále „SRS“) mimořádná rostlinolékařská opatření k jeho eradikaci nebo k zabránění jeho dalšího šíření podle § 76 zákona.

Původce hnědé hniloby bramboru, který může způsobit významné hospodářské škody v porostech bramboru a na sklizených hlízách, se sice vyskytuje na území Evropské unie (dále „EU“), není na něm ale dosud široce rozšířen. Je schopen přetrvávat v půdě, ve sklizených hlízách a na povrchu zařízení, skladů a obalů používaných při pěstování a skladování brambor. Nejvýznamnějším zdrojem šíření původce hnědé hniloby jsou sklizené infikované hlízy bramboru.

V důsledku opakovaných výskytů původce hnědé hniloby bramboru v zásilkách bramboru pocházejících z Egypta a dovezených na území EU přijala Evropská komise opatření proti jeho zavlečení a šíření dovozem brambor z Egypta svým rozhodnutím 2004/4/ES, které zakazovalo dovoz hlíz bramboru pocházejících z Egypta do EU, pokud nebudou splněny určité požadavky. Toto rozhodnutí bylo každoročně novelizováno, až do roku 2011.

V důsledku opatření přijatých Egyptem, zejména zavedení nového systému kontrol produkce a vývozu hlíz bramboru do EU, se uvedená situace zlepšila a během dovozního období 2010/2011 nebyl v EU zaznamenán žádný případ výskytu původce hnědé hniloby bramboru v zásilkách brambor původem z Egypta. Proto bylo rozhodnutí 2004/4/ES novým prováděcím rozhodnutím Komise 2011/787/EU zrušeno a dovoz brambor pocházejících z Egypta byl, při splnění určitých podmínek stanovených v novém rozhodnutí, povolen. Tímto rozhodnutím jsou také členské státy oprávněny k přijetí dočasných mimořádných opatření proti zavlečení a šíření bakterie *Ralstonia solanacearum* z Egypta.

Při dovozu brambor z Egypta je vstupní rostlinolékařská kontrola, tzn. kontrola totožnosti a zdravotního stavu zásilky, prováděna mimo území České republiky na vnější hranici EU místní rostlinolékařskou službou. Je ale nezbytné, v souladu s ustanoveními uvedenými v bodu 7. přílohy k prováděcímu rozhodnutí Komise 2011/787/EU, přijmout odpovídající mimořádná rostlinolékařská opatření proti zavlečení a šíření původce hnědé hniloby na území

České republiky v rámci uvádění brambor původem z Egypta na trh na území České republiky.

Příznaky napadení hlíz bramboru původcem hnědé hniloby – bakterií *Ralstonia solanacearum*

Projev příznaků napadení na hlízách závisí na stadiu vývoje choroby. Charakteristický je bakteriální sliz, který často vystupuje z poněkud vpadlého, někdy šedočerně zbarveného pupku hlízy a také z oček. Po omytí hlíz jsou pak zřetelné barevné diskolorace kolem oček. V místech, kde bakteriální sliz na hlíze zaschne, jsou přilepené částičky půdy. Při podélném řezu hlízy má prstenec cévních svazků a okolní tkáň (do vzdálenosti až 5 mm od cévního svazku) matné, sklovitě žluté až hnědé zbarvení. Z takto zbarvených cévních svazků často samovolně (bez tlaku na hlízu) vystupuje krémový nebo špinavě hnědý, slizovitý bakteriální exsudát. V pokročilém stadiu napadení může docházet k sekundární infekci dalšími mikroorganismy způsobujícími hnilobu.

Bc. Zdeněk Mach
ředitel Státní rostlinolékařské správy